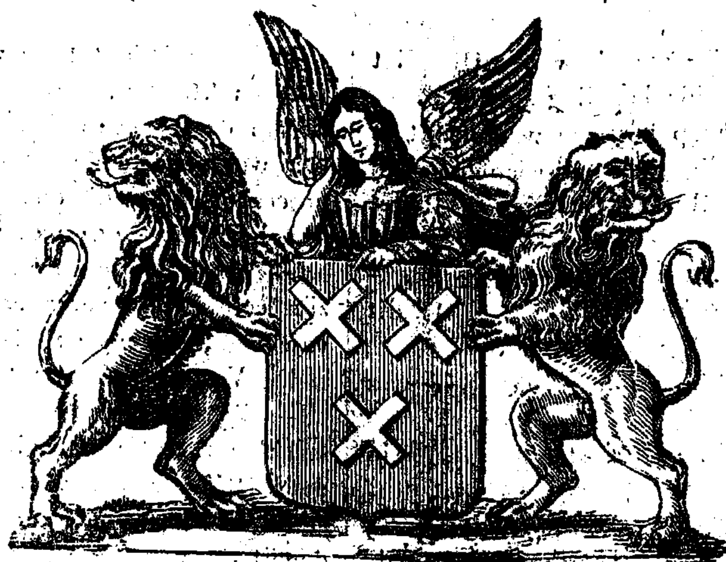
No. 59. 1847.

BREDASCHE COURANT.

Zondag 25 Julij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 22sten Julij.

Onder een aantal wetsontwerpen is door de Kamer der Pairs ook dat aangenomen, strekkende tot den vrijen invoer van granen tot den 1sten Januarij aanstaande. De Gedeputeerden keurden heden met 194 tegen 40 stemmen het ontwerp goed, betrekkelijk den spoorweg van Parijs naar Lyon. Men twijfelt echter of de nieuwe concessien het vertrouwen der actiehouders zullen herstellen, daar tegen de maand September eene nieuwe storting van 50 francs gevorderd zal worden. De spoorweg van Parijs naar Lyon zal minstens 300 millioenen francs kosten, en eene dagelijksche ontvangst van 82,866 francs gevorderd worden om de betaling der interesten te dekken.

Heden heeft de kamer zich nog met de spoorwegen beziggehouden, en een drietal ontwerpen betrekkelijk de wegen van Lyon naar Avignon, van Versailles naar Chartres en van Montereau naar Troyes aangenomen.

— Het hof der pairs is door den kanselier tegen den 23sten dezer bijeengeroepen, ten einde zich bezig te houden met de aanklagte tegen den heer *Pellapra*, die zich sedert den 19den in de gevangenis van het hof bevindt. — Men dacht dat de behandeling van deze zaak niet langer dan één dag zou duren.

— De maarschalk *Soult* wordt van zijn landgoed Soultberg in de hoofdstad terugverwacht. — Ook wordt hier eerstdaags gewachte maarschalk *Bugeaud*, gouverneur-generaal van Algerie.

— De Koning heeft gisteren op het kasteel Neuilly een negental Arabische chefs ontvangen, die, ter belooning hunner getrouwheid en goede diensten, vergunning bekomen hadden om Frankrijk te bezoeken.

— Het stoffelijk overschot van *O'Connell* is gisteren alhier aangekomen en heden naar Havre vervoerd, waar het naar Southampton zal worden ingescheept.

— Volgens berigten uit Madrid van den 16den dezer, had dien dag de toewijzing der geldleening van 100 millioen realen plaats gehad, en wel aan de bank van de Unie. Er hadden zich geen andere mededingers opgedaan. — De berigten uit Katalonie bevestigen, dat eene bende Carlisten over den Ebro getrokken en daar reeds met de koninklijke troepen slaags geweest was. De stoutheid der opstandelingen nam voortdurend toe, en de kapitein-generaal van Katalonie was door hunne bewegingen genoodzaakt geworden, om in aller ijl het kamp van Tarragona te verlaten en naar Igualada te trekken.

Uit Portugal had de regering de tijding ontvangen, dat de stad Faro zich den 10den aan den generaal *Vinhaes* onderworpen had, en dat het gezag der Koningin aldaar hersteld was. De generaal *Concha* had reeds een gedeelte zijner troepen den terugmarsch uit Oporto naar de Spaansche grenzen doen aannemen.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 118,45; 3 pCt. 77,65; Nap. renten 101,85; Rom: L. 99 1/4.

ENGELAND.

LONDEN, den 21sten Julij.

Het schijnt zeker dat de Koningin de Zitting van het Parlement in persoon zal sluiten, volgens sommigen reeds Vrijdag aanstaande, volgens anderen iets later. Zoo veel is zeker dat H. M. heden of morgen van Osbornehouse in deze hoofdstad verwacht wordt, en morgen een Geheimen Raad zal houden.

Na de sluiting van het Parlement keeren de Koningin en haar Gemaal naar het eiland Wight terug, en vangen in de tweede of derde week van Augustus hunnen togt naar Schotland aan, werwaarts zij door hunne twee oudste kinderen zullen vergezeld worden.

— Woensdag 14 Julij des morgens ten 11 ure, is te Faversham eene fabrijk van buskruid, schietkatoen enz., op het oogenblik dat al het volk aan het werk was, met een verschrikkelijken slag in de lucht gesprongen. Verscheidene mijlen in het rond voelde men den schok en de huizen schuddeden op derzelver grondslagen. Een twintigtal vrouwen en kinderen meer of min verminkt, maar nog levend, zijn in de naburige huizen gebragt om zoo mogelijk in het leven behouden te worden. Tien lijken heeft men gevonden, waaraan geene uitwendige kwetsing zigtbaar was; er wordt nog veel volk vermist.

— Daar het huis waar de beroemde *Shakespeare* te Stratford geboren is, eerlang in het openbaar geveild moet worden, uiten de dagbladen de hoop, dat het, of door het gemeentebestuur dier plaats, of door de eene of andere maatschappij, zal worden gekocht, ten einde het gevaar te ontgaan dat het in handen van sloopers of vreemdelingen valle.

— De overlandpost heeft berigten uit Canton tot den 25sten Mei aangebragt, volgens welke de staat van zaken aldaar geenszins bevredigend was. De jongste, tusschen *Key-Ing* en de Engelschen gesloten overeenkomst, had bij de Chinezen groote verbittering verwekt. Er hadden vergaderingen van de aanzienlijkste ingezetenen van Canton plaats gehad, waarin besloten was dat men zich met alle magt zou verzetten tegen den door den Engelschen bevelhebber bedongen afstand van terrein in de nabijheid van de factorijen; een Engelsch officier, die afgezonden was om de bedoelde gronden op te nemen, was mishandeld en genoodzaakt geworden om onverrigter zake terug te keeren, en het volk had gedreigd het paleis van *Key-Ing* in brand te zullen steken, bijaldien hij aan de gesloten overeenkomst gevolg gaf. De handel stond te Canton geheel stil, en niemand durfde zich buiten de factorijen vertoonen, welke zoo het scheen alleen door de aanwezigheid eener afdeeling Britsche troepen voor eenen aanval beveiligd werden. In een der berigten wordt zelfs beweerd, dat de Amerikanen en andere vreemdelingen door de Chinezen uitgenoodigd waren om zich te verwijderen, ten einde zij geen nadeel mogten lijden door de maatregelen, die men genoodzaakt zou wezen tegen de Engelschen te nemen. Alles scheen eene ernstige vernieuwing der vijandelijkheden te voorspellen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 24sten Julij.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van ll. Woensdag, zijn de algemeene beraadslagingen voortgezet over Titel I van het Tweede Boek des Wetboeks van Strafregt.

De Heer *Luzac* heeft eene uitvoerige rede gehouden, ten betooge, dat de strafbepaling nopens het placet, die men verlangde, niet noodig en nuttig was, en dat zij niet overeen was te brengen met die beginselen van onbeperkte godsdienstvrijheid, welke hij nu, gelijk vroeger, steeds had voorgestaan.

De heer *Duymaer van Twist* zal zijne stem aan het geheele Boek weigeren. Geenerlei godsdienstige haat is bij hem aanwezig; hij heeft ten beginsel: heb God lief boven al, uw' naaste gelijk u zelven. Maar elke geestelijkheid is uit den aard bemoeiachtig; de redenaar spreekt niet van individus, maar van het ligchaam, van Protestantsche zoo wel als van Katholijke geestelijkheid. Getuige eene circulaire uit Amsterdam, welke als in 't geheim aan de Protestantsche leden dezer Kamer is gerigt; iets hetgeen de spreker afkeurt. Doch juist, omdat hij ook vrees voor aanmatiging van de zijde van Rome koestert, wenscht hij de bepaling omtrent het placet in het Wetboek opgenomen te zien. Eene onvoorwaardelijke vrijheid in staatkunde, zoo wel als in godsdienst, is toch ondenkbaar.

Die vrijheid moet altijd onderworpen zijn aan de wet. Uit pligt zal hij dus voor het erlangen der bedoelde bepaling stemmen.

De heer *Mutsaers* ontkent niet (waarop gewezen was), dat in België de geestelijkheid op het staatkundig gebied is gekomen; hij betreurt het; maar is de geestelijkheid Rome? en hier geldt het stukken, van Rome uitgaande.

De heer *van Twist* meende, ter goeder trouwe, dat de geestelijkheid niet dan op bevel van haar opperhoofd handelde. Is dit anders, dan moet hij bekennen gedwaald te hebben.

De heer *Mutsaers* heeft geen oogenblik aan de goede trouw van den vorigen redenaar getwijfeld.

De heer *Corver Hooft* zal alleen tegen die titels stemmen, waarin de verlangde bepalingen niet voorkomen.

De heeren *Menso*, *van Panhuys*, *Schooneveld*, *van Nagell*, *van Rosenthal* en *van Leeuwen* hebben achtervolgens nog verklaard, dat zij hunne goedkeuring aan de onderscheidene titels van het Tweede boek niet konden geven, indien daarin niet de verlangde bepalingen, immers die van artt. 207 en 208 van het tegenwoordig wetboek, wierden opgenomen.

De heer *Schooneveld* wijt het der regering, dat deze quæstie was opgekomen, daar zij op eenmaal van het eene uiterste tot het andere was overgeslagen.

De heer *Mutsaers* zegt, dat hier van geene overwinning sprake kan zijn, dat men een regt inroept, dat door de Grondwet wordt gewaarborgd.

De heer *Sasse van Ysselt* zegt, dat de Katholijke leden der Kamer ook de bewuste circulaire hebben ontvangen, maar als bijzondere personen.

Nadat nog verscheidene sprekers kortelijk het woord hebben gevoerd, bekomt Z. Exc. *de Minister van Justitie* hetzelve.

Hierna heeft nog eenige woordenwisseling plaats, vooral ook over de vraag, of er eene preliminaire quæstie zal gesteld worden. Z. Exc. de Minister verklaart zich daartegen.

De beraadslagingen over den eersten titel worden thans gesloten verklaard. Bij de stemming verklaren zich 15 leden *voor* en 41 *tegen* den eersten titel, zoodat Z. M. eerbiedig verzocht zal worden, dien in nadere overweging te nemen.

Voor hebben gestemd de heeren: *Corneli*, *de Weichs de Wenne*, *van Akerlaken*, *Mutsaers*, *Beerenbroek*, *de Jong van Beek en Donk*, *Romme*, *Luyben*, *Storm van Heloma*, *Luzac*, *Gouverneur*, *van Sasse van Ysselt*, *Corver Hooft* en de Voorzitter.

Tegen hebben gestemd de heeren: *Verwey Mejan*, *de Backer*, *Nedermeyer van Rosenthal*, *van Leeuwen*, *van Naamen*, *van Harencarspel*, *Cost Jordens*, *van Haersholte*, *Schooneveld*, *van Heemstra*, *Nederburgh*, *Faber van Riemsdijk*, *van Panhuys*, *van Goltstein*, *Timmers Verhoeven*, *Kien*, *van Rijckevorsel*, *van Beeck Vollenhoven*, *de Man*, *van Dam van Isselt*, *Boreel van Hogelanden*, *Enschedé*, *Modderman*, *Hoffman*, *Gevers van Endegeest*, *Star Busmann*, *Borski*, *Telting*, *Lycklama à Nyeholt*, *Uytwerf Sterling*, *de Kempenaer*, *Hooft*, *Anemaet*, *Duymaer van Twist*, *Bijleveld*, *Egter*, *Menso*, *van Nagell*, *Nap*, *Hiddema Jongsma* en *de Monchy*.

Daarna heeft de *Minister van Justitie* der vergadering in bedenking gegeven, om de beraadslaging over de wetsontwerpen, houdende de volgende titels van het IIde boek, en het IIIde boek onbepaald te verdagen, daar, blijkens de afstemming van den Isten titel van het IIde boek, in verband met de redevoeringen, over dien Isten titel gehouden, bij de meerderheid der vergadering, in de nietopneming van eene strafbepaling tegen overtredingen, waardoor het regt van *placet* wordt aangerand, een bezwaar gelegen is, dat die meerderheid ook van de aanneming der volgende titels zal terughouden. Dienovereenkomstig is door de vergadering besloten.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren, is besloten dat het voorstel van den heer *Hoffman*, waarover vroeger het algemeen verslag is uitgebragt, aanstaanden Maandag zal worden beraadslaagd.

De President stelde vervolgens voor, om den aanvang der beraadslagingen over de begrootingswetten, waarover mede reeds vroeger algemeen verslag is uitgebragt, te bepalen op aanstaanden Dingsdag.

De heer *Duymaer van Twist* verklaarde zich daartegen. Hij wenschte dat alvorens andere wetten, met de begrooting in verband staande, zouden worden afgehandeld.

De heeren *van Goltstein* en *van Heemstra* ondersteunden dit. De eerste wilde eerst de wet op het stem- en kiesregt, de tweede die omtrent de rogge behandeld hebben.

De heer *Luyben* ondersteunde het voorstel van den President.

Bij hoofdelijke omvraag wordt dit voorstel met eene meerderheid van 32 tegen 15 stemmen verworpen, zoodat de dag der beraadslagingen nader zal worden bepaald.

De commissie tot de verzoekschriften brengt verslag uit op een aantal rekwesten.

Aan de orde van den dag is de beraadslaging over het ontwerp van wet strekkende tot opheffing van het bijzondere fonds voor de proceskosten, welk ontwerp met algemeene stemmen, op die van den heer *Hoffman* na, wordt aangenomen.

— De Afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn eergisteren vergaderd geweest, over de gewijzigde voordragt van wet, wegens de afschaffing van den accijns op de rogge.

De Vergadering is tot Maandag gescheiden.

— Bij het aan de Tweede Kamer aangeboden ontwerp van wet strekkende tot verhooging van hoofdstuk VIII der staatsbegrooting over 1847, wordt voorgesteld de som van *f* 1,623,628.34, toegestaan voor kosten der active zeemagt, te vermeerderen met *f* 210,000, dewijl de voeding van 's Rijks schepelingen bij de duurte der levensmiddelen meerdere uitgaven heeft vereischt dan in gewone tijden. Het totaal van hoofdstuk VIII, laatstelijk bepaald op *f* 5,399,404.75, wordt nu over 1847 nader vastgesteld op *f* 5,609,404.75.

— Naar men meldt, wordt Z. M. de Koning van Wurtemberg aanstaanden Maandag op het Loo verwacht, en zou Woensdag, vergezeld van HH. KK. HH. den Prins en de Prinses *van Oranje*, zich naar 's Hage begeven.

— Volgens den 's Gravenhaagschen *Nieuwsbode* zal Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden binnen kort naar de residentie terugkeeren. H. K. H. Prinses *Albert* van Pruissen, die zich thans op hare goederen te Kamentz in Silezie bevindt, zal in de maand September of October te 's Hage komen.

— Naar men verneemt, heeft Z. M. den vervaardiger van de zoo zeer geroemde, op de Utrechtsche tentoonstelling aanwezig geweest zijnde zilveren bokaal, den heer *J. M. van Kempen*, fabrikant van gouden en zilveren werken te dier stede, benoemd tot ridder der orde van de Eikenkroon.

— Bij Zijner Majesteits besluit van 20 Julij 1847, n°. 69, zijn, in plaats van de overledene leden der hoofd-commissie tot de zaken der Israëliten, *P. Asser* en *P. Boas Jr.* te Amsterdam, benoemd de heeren: mr. *E. J. Asser*, procureur bij het provinciaal geregtshof en bij de arrondissements-regtbank te Amsterdam, en *P. A. Z. Jacobs*, voorzitter van den grooten kerkeraad der Nederlandsch-Israëlitische gemeente te Amsterdam.

— Bij Koninklijk besluit van 7 Julij jl., n°. 56, is aan *F. Verschuur Pzn.*, te Dordrecht, vergunning verleend tot de oprigting eener *Nederlandsche maatschappij van levensverzekering*, overeenkomstig een bij hetzelfde besluit goedgekeurd ontwerp van reglement.

— Eergisteren heeft te Rotterdam de tweede jaarlijksche wedstrijd van de Koninklijke Nederlandsche Yachtklub plaats gehad. Daartoe was aan het Nieuwe Werk eene prachtige tribune opgerigt, en waren er eene menigte aanschouwers ook van elders toegevloeid om dit volksfeest bij te wonen. Te negen uren des morgens arriveerde Z. K. H. Prins *Hendrik* met Hoogstdeszelfs adjudant; omstreeks te 10 uren ving de wedstrijd aan, terwijl omstreeks te 11 uren HH. KK. HH. de Prins *van Oranje* en de Erfgroothertog *van Saksen-Weimar-Eisenach* en Z. Exc. de Minister van Marine aankwamen. Na den afloop vereenigden de leden der Yachtklub zich op een prachtig diner in het *Grand Hotel des Pays-Bas*. Des avonds werden een aantal teertonnen op den anderen oever, tegenover de Boompjes, en ten half elf ure een prachtig vuurwerk ontstoken, terwijl de Rotterdamsche Liedertafel, in een fraai verlicht vaartuig op de Maas, hare welluidende toonen deed hooren. — Gisteren werden door Z. K. H. Prins *Hendrik* de prijzen aan de overwinnaars, onder toepasselijke toespraken uitgereikt.

— In de *Amsterdamsche Courant* leest men:

»Voor eenigen tijd is berigt, dat de Nederlandsche Yachtklub, die haren hoofdzetel te Rotterdam heeft, eenige Amsterdamsche leden onder hare bestuurders heeft opgenomen. Het schijnt echter, dat deze maatregel niet voldoende geacht is, om de bezwaren der Amsterdamsche leden, waarvan wij vroeger melding gemaakt hebben, op te heffen. Althans men verzekert, dat de Amsterdamsche leden definitivelijk voor hun lidmaatschap in de Yachtklub hebben bedankt. Men voegt er bij, dat nu het plan ontstaan is, om te Amsterdam eene eigene Yachtklub op te rigten; en dat reeds niet minder dan 140 ingezetenen dezer stad zich bereid verklaard hebben daaraan deel te nemen."

— Uit Nijmegen schrijft men van den 20sten:

»Gisteren was de markt alhier van allerlei levensmiddelen ruim voorzien, terwijl dezelve van koopers druk bezocht was, onder welke zich, zoo als men verspreidde, verscheiden opkoopers, zoowel vreemde als stedelingen, zouden bevonden hebben. Dit gaf

aanleiding tot zamenscholingen en oploop, waarbij men zich echter van alle dadelijkheden onthield, doch ten gevolge hiervan verzamelde zich des avonds omstreeks 10 ure, in dezer stads Pauwelstraat, eene groote menigte volks vóór het huis van eenen ingezetene, dien men vooronderstelde des morgens boter te hebben opgekocht, vóór welke woning evenwel geene gewelddadigheden werden gepleegd. Deze zamenscholing was nogtans van dien aard, dat het hoofd van het plaatselijk bestuur, vergezeld van den heer substituut-officier van justitie, zich derwaarts begaf, nadat de heer commissaris van politie vruchteloos de menigte gelast had uiteen te gaan, en toen ook, op bevel van die ambtenaren, de menigte zich wel van het gemelde huis verwijderde, maar op eenen korten afstand bleef zamenscholen, werd het geraden geoordeeld, van den heer kolonel plaats-kommandant, die zich mede daar ter plaatse had vervoegd, de hulp der militaire magt te vorderen. Ten spoedigste werden daarop doeltreffende maatregelen genomen, door het bijeentrekken van patrouilles, welke de menigte uiteendreven, waardoor de rust dadelijk is hersteld, zonder dat er tot eenigen maatregel van geweld toevlugt is behoeven genomen te worden. Te middernacht was alles rustig.

»In den avond van jl. Zaturdag had reeds eene onbeduidende zamenscholing plaats gehad, vóór het huis van eenen tapper in de Hezelstraat, welke volksmenigte, op aanmaning van de policie, spoedig is uiteengegaan, *zonder dat daarbij eenige toezegging of belofte is gedaan.*"

In de *Nijmeegsche Courant* van heden leest men nog verder:

»Sedert ons laatste berigt is de rust alhier geen oogenblik na middernacht van ll. Maandag gestoord geworden. Eene publicatie ll. Dingsdag middag, door het stedelijke bestuur gedaan, bij welke alle zamenscholingen van meer dan vijf personen, des avonds na 10 uren, verboden werden, en bevolen werd, dat alle tapperijen en opene huizen, te 10 uren moesten gesloten zijn, heeft het noodige gevolg gehad. Des Dingsdags avond vond men wel eene menigte nieuwsgierigen vóór de deur van eenen poulier op de Pauwelstraat, om te zien of er iets zou gebeuren, maar deze verwijderden zich spoedig, daar er niet het minste voorviel."

— Met leedwezen verneemt men, dat de aardappelziekte zich weder in onderscheidene streken van het land vertoont. In deze omstreek vermeent men er eenig spoor van te hebben ontdekt; even zoo in Zeeland, op het eiland Schouwen, te Schoonhoven in Zuid-Holland, in Drenthe en andere plaatsen. Dit verschijnsel, aldus leest men in een onzer bladen, moet echter niemand bevreemden; veeleer zou het verwondering moeten wekken, indien zij nergens meer waargenomen werd. Doch even min behoeft voor alsnog hare verschijning ons sterk te verontrusten, daar dergelijke epidemien, het zij onder menschen, dieren of planten, niet plotseling of spoorloos verdwijnen, maar steeds langzaam uitslijten. En zoo als de aardappelziekte zich thans doet opmerken, heeft men hoop dat die ziekte dit jaar niet hevig en niet uitgebreid zijn zal.

— In den ouderdom van 75 jaren is te Amsterdam overleden de heer *J. W. Willems*, lid van het Koninkl. Nederl. Instituut enz., een van onze verdienstelijke toonkunstenaars en componist van het volkslied: *Wien Neerlandsch bloed door de adren vloeit.*

Door het Handboogschutters-gezelschap: *Vriendenkring*, werd heden voor de derde maal sedert deszelfs oprigting het Koningschot gedaan, en is in plaats van den heer *Verbiest*, welke twee achtereenvolgende jaren die waardigheid had verkregen, de heer *Beck* Koning der Gilde geworden, als hebbende in 40 schoten de meeste punten (121) behaald.

Vervolg der bijzonderheden uit het Verslag *nopens den staat der provincie* Noord-Braband, *aan de Provinciale Staten medegedeeld.* (*Zie ons vorig Nommer.*)

Cultuur van woeste gronden. Gedurende het jaar 1846 zijn bij ons ingekomen 395 stuks eerste en 144 tweede, en alzoo te zamen een aantal van 539 stuks aangiften wegens landontginningen, achtervolgens de wet van den 6den Junij 1840 (*Staatsblad* n°. 17). Sedert de invoering dier wet bedraagt het geheele aantal aangiften 2966 stuks. De inhoudsgrootte der ontgonnen gronden, aan welker eigenaren vrijdom van verhooging van grondlasten is toegekend en verzekerd, is thans 1106 bunders, 57 roeden, 46 ellen, te weten: van gronden, aangelegd tot bouwland, 242 bunders, 29 roeden, 15 ellen; tot weiland, 304 b., 32 r., 13 e.; tot hooiland, 23 b., 47 r. 42 e.; boomgaard, 25 r., 45 e.; tot vijver, 94 r., 20 e.; tot tuin, 83 r., 30 e.; tot opgaande boomen (dreef), 4 b., 76 r., 76 e.; tot dennenbosch, 477 b., 78 r., 91 e.; tot hakhout, 49 b., 42 r., 80 e.; tot uitweg, 1 b., 5 r., 63 e.; tot oppervlakte van gebouwen, 1 b., 61 r., 71 e.; te zamen 1106 b., 57 r., 46 el. Uit de dagelijks meer en meer inkomende aangiften blijkt het, dat de lust tot landontginningen steeds toeneemt; terwijl ook, even als in het vorige jaar, wederom onderscheidene gemeentebesturen, door het doen bewerken van incultę gronden, zijn bedacht geweest om der behoeftige klasse van ingezetenen, tot aan de ingevallen vorst werk te verschaffen, en dezelve daardoor in deze drukkende tijdsomstandigheden te ondersteunen.

Kerkelijke zaken. Bij Koninklijk besluit van den 20sten Januarij 1847, n°. 71, werd aan den heer *Antonius van Dijk*, president van het seminarie van het vicariaat van Breda, te Hoeven, verlof verleend tot het aannemen der bisschoppelijke waardigheid, onder den titel van Bisschop van *Adras in partibus infidelium*; zijnde hij daarbij tevens erkend geworden in hoedanigheid van *coadjutor cum futura successione* van den tegenwoordigen kerkvoogd van het Apostolisch vicariaat van Breda. Het kerkbestuur der R.-K. gemeente te Stratum is gemagtigd geworden tot het uitvoeren van een nader opgemaakt plan voor de vergrooting van het kerkgebouw aldaar; hebbende dat kerkbestuur zich verbonden, om in het benoodigde boven het vroeger toegekende rijks-subsidie, buiten verder geldelijk bezwaar van het Rijk te voorzien. Onder de kerken, tot welker bouwing, blijkens ons verslag van het vorige jaar, magtiging is verleend, verdient het thans bijna geheel voltooide kerkgebouw der Waalsche Hervormde gemeente te 's Hertogenbosch, om deszelfs fraaijen bouwtrant eene meer bijzondere vermelding. Kerkvoogden en notabelen der Hervormde gemeente te Helmond c. a. zijn gemagtigd geworden tot het slooppen van een oud kerkgebouw in de gemeente Aarle-Rixtel, en tot het stichten van eene nieuwe kerk in de kom van die gemeente. Aan die zelfde kerkelijke gemeente is een rijks-subsidie van *f* 2250 verleend, als bijdrage tot vernieuwing van haar kerkgebouw. De Hervormde gemeente te Drunen c. a. erlangde een subsidie van *f* 440, tot herstel van kerk en pastorij.

Middelen van vervoer. — Stoombooten. De aan *C. J. Koene, Pz.*, te Geertruidenberg, verleende concessie voor eene stoombootdienst tusschen die stad en Rotterdam, waarvan in ons laatstvorig verslag melding is gemaakt, is sedert overgegaan op de firma van *Koene en Comp.* Die dienst is in werking gebragt en eenige moeijelijkheden die zich hebben opgedaan, met opzigt tot de voor die stoomboot benoodigde aanlegplaats te Werkendam, zijn uit den weg geruimd. Aan de 's Hertogenbossche-, Gorinchemsche-, Schiedamsche-stoomboot-maatschappij, gevestigd te 's Hertogenbosch, is vergund eene tweede stoomboot tusschen 's Hertogenbosch en Schiedam in dienst te brengen. Door *J. W. de Groot en Comp.*, te Gorinchem, en *J. Vrijhof*, te Nieuwersluis, is niet in werking gebragt de dienst der stoomboot tusschen Geertruidenberg en Dordrecht, voor welke aan hen reeds in October 1845 concessie is verleend. Dit is mede het geval met opzigt tot de stoombootdienst tusschen Arnhem en 's Hertogenbosch, waarvoor *J. H. Vermaat*, te Wamel, ten jare 1845 concessie heeft verkregen. — Wagendiensten en vrachtkarren. Sedert de zitting van U Edel Groot Achtb. des vorigen jaars, is door het departement van Binnenlandsche zaken concessie verleend: aan *H. Verhoeven*, te Heusden, tot het aanleggen van eene wagendienst tusschen 's Hertogenbosch en Gorinchem; aan *H. Leerentveld*, te Utrecht, voor eene wagendienst tusschen Gorinchem en Breda. Sedert dat zelfde tijdstip is door ons concessie verleend: aan *H. Verhoeven* en *C. Duizer*, te Heusden, voor eene wagendienst tusschen Heusden en Tilburg; aan *A. Kieboom*, te Heusden, voor eene gelijke dienst tusschen Heusden en Tilburg; aan *C. J. Kuijpers*, te Breda, voor eene wagendienst tusschen Breda en 's Hertogenbosch; aan *P. M. Leerentveld*, te Gorinchem, voor eene wagendienst tusschen Sleeuwijk en Breda; aan *J. van Recken*, te 's Hertogenbosch, voor eene wagendienst tusschen 's Hertogenbosch en Grave. Ook is nog door ons aan onderscheidene personen vergunning verleend tot het aanleggen van vrachtkardiensten tusschen steden en gemeenten in de provincie.

Opbrengst van 's Rijks middelen. De directe belastingen, bestaande uit grondbelasting, personele belasting en patentregt, hebben over den jare 1846 in dit gewest aan hoofdsom en opcenten opgebragt eene gezamentlijke som van *f* 1,872,205.42; de inen uitgaande regten *f* 234,714.78; de accijnzen *f* 1,694,230.36; totaal *f* 3,801,150.56. De verhouding in hoofdsom der voorschreven middelen tot de bevolking bedraagt per ziel *f* 7.36 en in hoofdsom en opcenten te zamen *f* 9.73. In het verleden jaar beliep het montant der bovengemelde belastingen, in hoofdsom en opcenten, eene som van *f* 3,869,707.23½, en dat der verhouding per ziel *f* 10.01. Bij voortduring worden de belastingen steeds vrij geregeld geïnd. De zegel-, registratie- en andere hierna genoemde regten bragten, in 1846, binnen de provincie op als volgt: het zegel *f* 84,428.93, de registratie *f* 235,572.44½, de griffie *f* 2369.95½;

de hypotheken f 20,382.42; de successie f 96,035.03$^{1}/_{2}$; de rijks-opcenten f 166,647.85$^{1}/_{2}$; te zamen f 605,436.64. Het gezamentlijk bedrag dier regten, in 1845, was f 721,592.94, zoodat dezelve in 1846 de som van f 116,156.30 minder hebben opgeleverd, hetgeen hoofdzakelijk uit het minder bedrag der successie-regten is voortgesproten.

Spoorwegen. Zoowel de concessionnarissen voor den Zeeuwsch-Limburgschen spoorweg, als die voor den spoorweg uitgaande van Arnhem, over Nijmegen, Grave en Uden tot Veghel, gaven ten verleden jare te kennen, dat zij een aanvang zouden maken met de voorbereidende werkzaamheden voor den aanleg van die wegen, en wel bepaaldelijk met het opmeten en uitbakenen der gronden, welke daartoe noodig zouden zijn. Op het hiertoe door die concessionnarissen gedaan verzoek, zijn de besturen der hierbij betrokkene gemeente dezerzijds aangeschreven geworden, om die verrigtingen te vergemakkelijken en daartoe derzelver medewerking bereidwillig te verleenen. Daadwerkelijk is dan ook met die voorbereidende werkzaamheden een aanvang gemaakt; doch toen het stedelijk bestuur van 's Hertogenbosch, in het najaar van 1846, zich aan het departement van Binnenlandsche zaken heeft geadresseerd, met opzigt tot de plaatsing van het station, hetwelk door de concessionnarissen van den eerstbedoelden spoorweg niet binnen die stad, maar in den omtrek derzelve zou zijn ontworpen, is daarop door dat departement te kennen gegeven, dat het door het gezegd stedelijk bestuur ingediend adres voor het oogenblik nog tot geen overleg met de concessionnarissen kon leiden, daar de zaak nog niet tot die hoogte is gebragt, dat reeds tot het in werking brengen der verleende concessie kan overgegaan worden; maar dat het belang dier stad, in verband tot de geslotene overeenkomst, niet uit het oog zal worden verloren, en dat van de plaatsing van het bedoelde station eerst sprake zal kunnen zijn bij de voordragt van de rigting en afmetingen aan den weg te geven, waarover Gedeputeerde Staten, voor zoo verre de provincie daarbij betrokken kan zijn, zullen gehoord worden.

(*Het vervolg hierna.*)

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 23 Julij.

TARWE, Poolsche, tot hooger prijzen, met goeden handel aan consumptie: 130 ℔ p. witb. Pools. f 450; 126, 129 ℔ b. dito f 500, 515; 125, 128 ℔ dito dito f 485, 504; 124 ℔ Vries. f 470.

ROGGE tot vorige prijzen met goeden handel. In cons. 115, 116, 117, 119 ℔ Riga f 234, 237, 240, 246; 115 ℔ Pruiss. f 265.

GARST niet aan.

HAVER, prijshoudend: 80 ℔ dikke f 178; 77 ℔ Voer f 166.

BOEKWEIT in vorige gesteldheid; 118, 120 ℔ Holst. f 269, 278.

Egyptische PAARDENBOONEN f 7,— per mud.

KOOLZAAD in één doen, verkocht: n. Vlaamsch 64 P. vl.; n. Betuwsch 61 P. vl.; op 9 vat in Sept. en Oct. 65 P. vl.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 28 JULIJ 1847.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van f 00,00	tot f 18,00.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» » 9,10	» » 10,75.
Het dito dito Rogge (Oude)	» » 9,25	» » 9,90.
Het dito dito Boekweit	» » 00,00	» » 10,00
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,25.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,25.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» 0,39$^{1}/_{2}$.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,36.
Een Nederl. pond Tarwe meel		» 0,30.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,25.
Een dito pond Boter		» 0,66.
Nieuwe Zand-Aardappelen (Vat of Mud) le	f 2,00	tot f 3,00.
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,80.
Het 1000 Doof Hout		» 2,30.
De kar Spaanders		» 2,95.
De » Straiken		» 3,50.
De 100 Mutsaard		» 3,10

202de KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIERDE KLASSE.

5^{e} Trekking. N°. 9194, f 1250; N°. 13279, f 2500; N°. 3303, f 1000.
6^{e} —— N°. 20499, f 5000; N°s. 19446, 15311, 2937, ieder f 1000.
7^{e} —— N°. 15715, f 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (23 *Julij*) was de fondsnotering: Ned. 2$^{1}/_{2}$ pCt. 57$^{13}/_{16}$; 3 pCt. 70$^{1}/_{8}$; dito op resc. 70$^{1}/_{16}$; 4 pCt. 90$^{1}/_{8}$; O. I. Leen. 4 pCt. 90; Handelm. 4$^{1}/_{2}$ pCt. 169$^{3}/_{4}$; Aand. Holl. Spoorw. 107$^{1}/_{2}$; Belgie 4$^{1}/_{2}$ pCt. 90; Spanje 17$^{13}/_{16}$; dito Onbep. St. 17$^{1}/_{2}$; 3 pCt. 34$^{1}/_{4}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 26$^{1}/_{4}$; Coupon Ardoin 14$^{1}/_{2}$; Portugezen te Londen 34$^{1}/_{8}$; Id. 4 pCt. 34$^{1}/_{16}$; Rusland 5 pCt. 106$^{1}/_{2}$; Id. 1828—29 105$^{5}/_{8}$; Certif. 1831—33 98; 4 pCt. bij *Hope* 91; Id. bij *Stiegl.* 91; Certif. van Assign. 6 pCt. 72; Polen Aand. 144; Oostenr. Metall. 5 pCt. 104$^{1}/_{4}$; Id. 2$^{1}/_{2}$ pCt. 54$^{1}/_{8}$; Weenerb. 103$^{1}/_{2}$; Nap. r. 95$^{1}/_{4}$.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.